

De opkomst van de caseload verloskundige in Nederland in de 21e eeuw

De geboortezorg in Nederland verandert. Regio's werken aan het invoeren van 'integrale geboortezorg'. Meestal gaat het om het intensiveren van de samenwerking tussen eerste en tweedelijns zorgverleners. Zorgverleners werken steeds meer met gezamenlijke multidisciplinaire protocollen. In sommige regio's overlegt een multidisciplinair team over iedere zwangere. Enkele regio's richten voor de 'integrale geboortezorg' een nieuwe multidisciplinaire (netwerk) organisatie op.

Tegelijkertijd zijn er ook andere ontwikkelingen. Een toenemend aantal verloskundigen werkt als 'caseload verloskundige'. Deze verloskundigen bieden gedurende de hele zorgperiode één op één begeleiding aan een relatief kleine groep cliënten, een vorm van 'midwife-led continuity

of care'. Dit project onderzoekt de achtergronden die leiden tot de opkomst van 'caseload verloskundige' in Nederland en analyseert de uitkomsten van deze praktijken.

In dit onderzoek zijn caseload verloskundigen die in 2016 werkzaam waren geïnterviewd over hun motivatie voor en ervaringen met deze zorg. De kwalitatieve analyse is (nog) niet gepubliceerd. De verloskundige resultaten van deze zorg zijn vergeleken met resultaten in de reguliere verloskundige zorg, in een gematchte cohort studie in de landelijke Perined database. Deze studie is afgerond.

Samen met studenten wordt er ook onderzoek gedaan naar de ervaringen van caseload cliënten aan de hand van gegevens uit de StEM studie.

“Caseload verloskunde in Nederland lijkt een nieuwe manier van werken te zijn. Maar wat is er anders aan een caseload praktijk dan aan een ‘gewone’ solopraktijk, en wat is de aantrekkingskracht van dit model voor cliënten en verloskundigen?”

Doel onderzoek

Het doel van dit project is om de opkomst van caseload verloskunde te beschrijven, tegen de achtergrond van de huidige ontwikkelingen in de geboortezorg in Nederland, en om de verloskundige resultaten van deze zorgverlening te analyseren. Kennis over de achtergronden, de werkwijze en de resultaten van caseload praktijken is nodig, als deze vorm van zorgverlening een blijvende plaats in het verloskundige landschap krijgt in Nederland.

Resultaten

In 2016 waren tenminste 33 caseload verloskundigen actief in Nederland. 15 van hen zijn geïnterviewd. De interviewstudie is nog niet gepubliceerd.

De cohortstudie laat zien dat de vrouwen in caseload praktijken (n= 657) minder vaak worden verwezen naar tweedelijns zorg onder verantwoordelijkheid van de gynaecoloog in vergelijking met de 1954 vrouwen in de gematchte controlegroep (47% versus 66%). Vrouwen in caseload praktijken hebben vaker een vaginale bevalling zonder gebruik van een tang of vacuüm (84% versus 77%). De bevalling begint vaker spontaan, zonder medicatie of geplande keizersnede (84% versus 73%). Er werden geen verschillen gezien in uitkomsten bij de geboren kinderen.

Bijdrage visie lectoraat

Bevorderen van een fysiologisch verloop van zwangerschap en geboorte is onderdeel van de visie van het lectoraat. Caseload verloskunde lijkt daaraan bij te dragen volgens de internationale literatuur. Dit project onderzoekt in hoeverre dat ook binnen de Nederlandse setting het geval is.

Impact

In Nederland is er behoefte aan geboortezorg waarin de vrouw centraal staat, en waar aandacht en tijd is voor zwangere vrouwen. Kleinschalige zorg zoals caseload verloskunde kan daaraan bijdragen, naar nu blijkt met prima verloskundige resultaten. In Nederland is deze zorg beperkt beschikbaar, onder andere omdat de vergoeding voor verloskundigenzorg niet gericht is op kleinschalige praktijken. De uitdaging is om zorg waarin aandacht en tijd voor vrouwen centraal staat breder beschikbaar te maken, als onderdeel van de huidige inspanningen om de geboortezorg in Nederland te optimaliseren.

Lectoraat Midwifery Science

Het lectoraat Midwifery Science wil de fysiologische zwangerschap en geboorte bevorderen met als doel een gezonde start van een nieuw leven voor kinderen en hun ouders. Wij doen dit door het vormgeven en uitvoeren van interdisciplinaire projecten en onderzoek in samenwerking met verschillende partners en disciplines in de geboortezorg zoals verloskundigen, andere zorgverleners en (aanstaande) ouders.

Projectteam

dr. Pien Offerhaus
dr. Suze Jans (TNO)
dr. Chantal Hukkelhoven (Perined)
prof. dr. Marianne Nieuwenhuijze (lector)

Looptijd

Maart 2016 – maart 2018

Financiering

Dit project is gefinancierd met een Fellowship beurs van de wetenschapscommissie van de KNOV

Contact

Pien Offerhaus
p.offerhaus@av-m.nl

www.av-m.nl/lectoraat